

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

FRANSA'DA GÖÇMEN İSYANIN HABERCİSİ OLARAK BABEUF'ÜN İDEOLOJİSİ VE EYLEMİ

Hüsamettin İNAÇ*

Selami ERDOĞAN**

Özet: Modern Fransız siyaseti, yeniden toplumsal yapısı ve tarihiyle yüzleşmek zorunluluğunu hissetmektedir. Fransızları bu düşünceye sevk eden en önemli saik; sömürgecilik sürecinde Fransız toplumu bünyesinde yaşamaya başlayan ve Fransız devletinin eşit statülü birinci sınıf vatandaşlık verdiği Kuzey Afrikalı göçmenlerin başkaldırısıdır. Halbuki bu insanlar verilen sosyal ve siyasal hakların kağıt üzerinde kaldığını, kendilerine iş verilmediğini, ayrımcılığa tabi tutulduklarını ve gettolaşmaya mecbur bırakıldıklarını düşünmektedirler. Bu makale; bu başkaldırının nedenlerini tarihin derinliklerinde aramakta, bu arayış esnasında bu nedenleri çok iyi teşhis edebilen ünlü Fransız siyaset bilimcisi ve aksiyonisti Babeuf'ün hayatını, fikirlerinin şekillenişini ve İhtilal yıllarındaki Fransız toplumunu irdelemektedir.

Anahtar kelimeler: Fransız modernleşmesi, sömürgecilik, sekülerizm, Babeuf, göçmen politikaları

THE IDEOLOGY AND ACTION OF BABEUF AS THE HARBINGER OF THE FRENCH IMMIGRANTS' UPHEAVAL

Abstract: Modern French politics has been bound to face its own history and social structure again in recent days. The most important incentive and reason why French political thought has been tried to reinterpret and revise the existing socio-political structure is the mobbing of the Northern Africans whom French voyagers had been exploited and colonized in 18th century and today has given them the equal citizenship status even though they have been separated from the socio-political life. In this context, this article focuses on the historical

* Yrd. Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü

** Arş. Grv., Dumlupınar Üniversitesi, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

background of the aforementioned problem within the concrete example of Babeuf ideas and proposals.

Key words: French modernization, colonializm, secularizm, Babeuf, immigrant policies

Giriş:

Günümüz Fransa'sını meşgul eden en önemli gündem maddelerinin başında; 2005'in son aylarında patlak veren Kuzey Afrikalı göçmenlerin toplumsal kalkışmaları çerçevesinde, Fransa'daki göçmen politika ve yasaları gelmektedir. Şu an gerek Fransız yetkiler ve gerekse AB diplomatik çevreleri bu başkaldırının sosyo-politik nedenleri üzerine düşünmektedirler. Bizim bu çalışmamız bir yandan bu nedenleri ortaya koymaya çalışırken öte yünden bu nedenlerin aslında yapısal bir karakter taşıdığını ve kökenlerinin Fransız İhtilali yıllarındaki Fransız toplumunun buhranlarında yattığını ve o günlerde ortaya konan despotik ve jakoben vatandaşlık nosyonun bu probleme yol açtığını ortaya koyabilmektir. Bu bağlamda, sözünü ettiğimiz İhtilal yıllarında yaşayan bir Fransız aydını ve sosyalizmin önde gelen temsilcilerinden olan Babeuf'un içinde yaşadığı topluma yönelik kıyasıya yaptığı eleştirileri ve bu eleştirilere binaen önerdiği farklı bir toplumsal modeli günyüzüne çıkarma çabaları, belki de tarihin günümüze yansıttığı ışığı toplumların yararına sunmak ve Fransız modeline dayalı bir yurttaşlık ve ulus-devlet nosyonunu kabul eden Türk siyaseti içinde esin oluşturabilecektir.

Picardie Günleri

Graccus Babeuf 1760 yılında Fransa'nın kuzeyinde Picardie'de fakir bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Genç yaşta hayatını kazanmak zorunda kaldı. Bu nedenle uzun süre tapu işlerinde çalıştı. Onun devrimci kişiliği daha gençlik çağlarında kendini belli etmeye başladı. Bastille'in ele geçtiğini haber alır-almaz hemen çışkuyla Paris'e koşmuşsa da, bir süre sonra *aides* ve *gabelle* gibi halkın sırtına yüklenen vergilere karşı çıkmıştır (GÜNYOL, 1989: 263-265). Bu nedenle Millet Meclis'ne bir dilekçe gönderir, bu dilekçe yüzünden 1790

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

da ilk kez hapse girer. Hapisten çıktıktan sonra da 1793 yılında -gördüğü baskı nedeniyle- Paris'e sığınmak zorunda kalır (GÜNYOL, 1989: 263-265).

Onun Picardi'deyken yaşadıkları şüphesiz ki, düşüncelerinin oluşmasında önemli bir yer tutacaktır. Burada görev yaparken, burjuvaların ve derebeylerin köylülerin topraklarını zorla ele geçirdiğine şahit oldu, bazen de yine bu kişiler, köylüleri hayvanlarını otlattığı topraklardan yoksun bırakıyorlardı (GÜNYOL, 1989: 264).

Diğer yandan Picardie'de endüstri kapitalizmi de yavaş yavaş filizleniyordu. Yoksul emekçiler yün endüstrisinde karın tokluğuna çalışmak zorunda bırakılıyorlardı (GÜNYOL, 1989: 265). Doğal olarak bu genç yaşta yaşadıkları ve gördükleri onun düşünce dünyasını derinden etkilemekteydi. Bunları görmüş ve yaşamış bir insan olarak Babeuf 1793'te Paris'e gelmiştir. Burası Fransa'nın en çok işçi ve zanaatçısının toplu bulunduğu bir yerdir. Burada *sans-culotte*'larla büyük burjuvazi arasında zorlu bir çatışma süregelmektedir (GÜNYOL, 1989: 264). Esas sorun *sans-culotte*'ların geçim derdidir.

Babeuf'ün, Robespierre'e ve Thermidor'cu Konvansiyon'a bakışı

Paris'e geldiğinde de Paris Komünü İlaş Komisyonu'nda görev yapmaya başlamıştır (GÜNYOL, 1989: 266), bu sayededir ki halkın çektiği ekonomik sıkıntıları çok yakından görme imkanının elde etmiştir. Tüketim maddelerinin dağıtımını artık onun gözünde çok önemlidir. Zaten ileriki dönemlerde tasarlayacağı düzen de bir bakıma tüketim sosyalizmini andıracaktır. Ancak Paris'te yaşadığı bu dönemin ilk zamanlarında, iktidarı elinde bulunduran Jakobenlere sadık bir görüntü çiziyorsa da, ve 1793 Anayasası'na yürekten inanmış bir cumhuriyetçi olsa bile bir demokrat olarak teröre karşı çıkmış ve bu dönemi uzun uzun eleştirmiştir (SARICA, 1970: 158), gerçi 9 Thermidor' dan sonra yapılanları görünce pişman olacaktır. Pişmanlığını da şu cümlelerle ifade edecektir “Robespierre sisteminin korkunç yapısını yıkmak için en ön safta olanca gücümle zalimlere saldırırken, öte yandan hoşgörü istemekle, her türlü baskı, terör ve haksız sertliğin son bulmasını ve geniş bir söz ve yazı hürriyetinin kabul edilmesini istemekle, düşmanlarımızın eline cumhuriyeti kökünden yıkmak için koz verdiğimin farkına varmaktan uzaktım” (SARICA, 1970: 159) diyecektir.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Aslında burada bir anlamda Robespierre’e hak vererek, geçici bir süre sömürülen sınıfın diktatoryasına olumlu bir gözle bakabileceğinin işaretlerini vermektedir.

O, Robespierre’in gidişine ilk başta olumlu bir gözle bakarken, 9 ve 10 Thermidor (27 temmuz 1794) Devrimi’nin gerçek bir halk demokrasisinin kuruluşunu önleyen engelleri ortadan kaldıracığını umut etmekteydi (TANİLLİ, 2002: 124), ama sonuç onun açısından tam bir hüsran olacaktı.

Yeni gelen yönetim yani Thermidorcu’lar darbeden birkaç hafta sonra *sans-culotte* ‘ların aleyhine kararlar almaya başladılar. Bölge toplantılarına katılabilsinler diye Paris’li *sans-culotte*’lara tanınmış ödenek kaldırıldı ve toplantıların sayısı 10 günde 1’e indirildi, devrimci diktatörlüğün temel organlarından biri olan gözetim komitelerinin yerine de, ilçe komiteleri geçirildi. Paris’te 48 semt 12 ilçe halinde gruplandırıldı ve bütün bunlar pek çabuk burjuvazinin etkisi altına girdiler (TANİLLİ, 2002: 124). Bu yapılanlardan çıkarılabilecek sonuç “*sans-culotte*’lar Paris semtlerinde zayıflatılıyor” demektir. Thermidor’cu Konvansiyon yönetimi bir süre sonra Jakoben Kulübü’nü (11 kasım 1794), daha sonra ise eski Hebertçiler’le Öfkeli ve Babeuf’ü çatısı altında bulunduran Seçim Kulübü’nü de kapatacağı (TANİLLİ, 2002: 125).

Thermidor’cu Konvansiyon siyasal alandaki baskıcı uygulamalarına karşın, iktisadi alanda serbestliği savunan burjuvaların isteklerine uygun hareket eden bir görüntü çiziyordu. Dış ticaretin millileştirilmesine dur dediler, milli emlakın satışı ile ilgili kanunlar ve küçük alıcılara tanınmış kolaylıklara son verildi. Tavan fiyatları kaldırıldı. Bu nedenle fiyatlar ok gibi fırladı. Paranın değeri (assignat) hızla düşüyordu (TANİLLİ, 2002: 126).

Hükümet, *sans-culotte*’ların özellikle de işçilerin hoşnutsuzluğunu artırmamak için, başkentte ucuza ekmek satmayı sürdürüyordu. Ne var ki, köylüler de buğdaylarını assignat karşılığı satmayı reddediyorlardı. Fırınlara önünde kuyruklar ve karaborsalar oluşmaya başlamıştı (TANİLLİ, 2002: 126).

Durum Babeuf’ün başlangıçta düşündüğünün tam tersi bir yöne gitmekteydi. O, 9 Thermidor’da gerçekleşen değişikliğin terörü bitireceğini ve devrimi yeni bir atılıma

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

götüreceğini düşündüyse de çok geçmeden yanıldığını anlamıştı. O, ortaya çıkan manzaranın hiçte iç açıcı ve adil bir durum olmadığını görünce, gerçek anlamda devrimi gerçekleştirmek için var gücüyle çalışmaya girişecektir, devrimin amacı da genel mutluluk olacaktır (GÜNYOL, 1989: 278). Onun düşüncesine göre halkın yararına olan şeyleri bizzat halkın kendisi yapacaktır, başkaları değil. Başlangıçta yasal yolları deneyecek, yasal yollardan hedefine ulaşmaya çalışacaktır. Thermidor'cuların uygulamalarına karşı “Halkın Kürsüsü” gazetesinde yazdığı yazılar aracılığıyla muhalefetini yürütecektir. Ona göre 9 ve 10 Thermidor, bir devrime yol açmak şöyle dursun halkın zincirlerini perçinlemekten başka bir işe yaramamıştır (TANİLLİ, 2002: 127), bu tür sert çıkışları onun baskıcı yönetim tarafından tutuklanması kararının alınmasına yol açmıştır, Babeuf'te saklanmak zorunda kaldı ve bu yüzden gazetesinin yayını da bir süre için durdu (TANİLLİ, 2002:127).

Tavan fiyatlarının kaldırılması ve günden güne her malın fiyatının artması alt sınıfları iyice zor duruma düşürmüştü. Emekçi yığınlarının sefaletini gören Babeuf ekmek sorunun Seçim Kulübü'nün kampanyasında ısrarla vurgulanmasını önermişti ve şöyle demektedir “çoğu kez halkın iki kelimesi, en yüce söylevlerden çok daha fazla dile getirir gerçeği, şunu söylemeli: ekmek ve has ekmek” (TANİLLİ, 2002: 127). Şüphesiz ki, Babeuf'un yazdıkları ve yaptıkları Thermidor'cu yönetimi rahatsız etmekteydi. Artık Babeuf'un halkı kışkırtması onun tutuklanması için yeterli bir sebep olacaktı.

Halkın sefalet içinde olduğu günlerde Babeuf şöyle diyordu “kıtlığa yol açarak ve fiyatları yükselterek, bütün çalışma kaynaklarını kurutarak, ne ekmek, ne yakacak, ne giysi edinemez duruma düşürdüğünüzde, umutsuzluğun kapılarına götürüyorsunuz beni.. öyle olunca bende diyorum ki, halkın haklarını çiğnediniz ve her günde çiğniyorsunuz; bu durumda ulusların yasası, halk için, bir ödevden, mutlaka yerine getirilmesi gereken bir ödevden söz eder ki, başkaldırı ödevidir bu!” (TANİLLİ, 2002: 128). Babeuf'un yaptığı bu başkaldırı çağrısı şubat 1795'te onun tutuklanıp Arras Hapishanesi'ne gönderilmesine neden oldu (TANİLLİ, 2002: 128).

Arras ve Paris'teki cezaevi günleri Babeuf'un bir çok devrimciyle tanışmasına olanak sağlamıştır. Bu dönemde XVIII.y.yılın tanrı tanımaz filozofu Helvetius'un öğrencisi

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Germain’le tanışmıştır. Bunun yanında Robespierre’ci Buonarotti de tanıdıkları arasına katılmıştır (TANİLLİ, 2002: 141).

Babeuf hapse atılmıştı ama Thermidor’cu Konvasiyon’un uygulamaları sonucu ortaya çıkan halkın sefaleti gündemin dışına atılamamıştı. Kişi başına verilen tayın (ekmek) miktarı günden güne düşüyordu. Başkentte un stokları da sürekli eriyordu, Paris’in *sans-culotte*’ları daha önce böylesine bir sefaleti hiç görmemişlerdi (TANİLLİ, 2002: 129).

Tüm bunlara karşılık Thermidor’cular olası bir ayaklanmaya karşı Sieyes’in önerisi ile bir kanun kabul ettiler. Kanuna göre “Konvasiyon’a karşı yıkıcı ve kışkırtıcı sloganlar kullanan bir kimse sürgün cezasına mahkum ediliyordu. Kışkırtma ve yıkıcılık konusunda daha önce aralarında anlaşmış bulunanların cezası ise ölümdü. Konvasiyon dağılmak zorunda bırakılırsa üyeleri başkenti terk edecek ve oturumlarını, silahlı güçlerin koruyuculuğu altında Chalons-Sur-Marne’da yapacaklardı”(TANİLLİ, 2002: 129).

Böylesine gergin ve endişeli bir ortamda ayaklanma sürpriz olmazdı. Sürpriz olmayan ilk başkaldırı hareketi 12 Germinal’de (1 nisan 1795) geldi. Babeuf, Arras’ta tutuklu bulunuyor olsa da haberi alınca çok mutlu oldu. Ama bu başkaldırı hareketi bastırıldı. Öte yandan açlık ve sefalet ise bir türlü bastırılamıyordu. Paranın değeri sürekli düşüyordu. Yeni gösteri de çok geçmeden kendini gösterdi, 1 Prairial’de (20 Mayıs 1795) harekete geçen *sans-culotte*’lar ekmek ve 1795 Anayasası’nı istiyorlardı. Çünkü açtılar ve en acil ihtiyaçları ekmekti, 1793 Anayasası ise onlara en geniş hakları tanıyan anayasa idi (TANİLLİ, 2002: 130). Ancak bu harekette bastırıldı. Öte yandan Babeuf bu dönemde hayatının en ilginç olaylarından biriyle karşı karşıya kaldı, bu da Thermidor’cu bir Konvasiyon’u savunmak zorunda kalışdır. 13 Vademiaire’inde (5 Ekim 1795) başkaldıran Kralcılar’a karşı Thermidor’cuları savunmuştur. Paris’te hapisteye olsa bile kralcılara karşı silahla savaşmak istemişse de bu uygun bulunmayarak reddedilmiştir (TANİLLİ, 2002: 137).

Monarşist başkaldırı ezildikten sonra IV. Yılın 4. Brumaire’nde (26 Ekim 1795 te) Thermidor’cu Konvasiyon dağıldı ve genel af ilan edildi. Babeuf’te bu sayede özgürlüğüne kavuştu (TANİLLİ, 2002: 138).

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Babeuf’un Direktuar Yönetimi’ne Bakışı

Bu dönemden sonra Thermidor’cular yürürlüğe koydukları 1795 Anayasası (27 Ekim 1795) ile yönetimi Direktuar’a vermiş gözükseler de yine de, dizginler ellerindeydi. Başlangıçta Direktuar Yönetim’i bir denge politikası yürütmeye çalıştı (SARICA, 1970: 156). Paris’te Kasım 1795’te Cumhuriyet Dostları Derneği’nin açılışına izin verdi. Derneğin 9.000’e yakın üyesi vardı (TANİLLİ, 2002: 141), Buonarotti’ de bu derneğin bir üyesi ve Babeuf’un hapisshaneden arkadaşı idi. Öte yandan halkın durumu bu dönemde (Direktuar Dönemi) daha da kötüye gitmekteydi. Kapitalizmin hızla geliştiği, borsa ve borsa oyunları ile yeni zenginlerin türediği, halkın sefaletinin koyulaşmasına karşılık burjuvazinin zenginleştiği bir dönemdir. Bu dönemde fiyatların 230 misli artmasına karşılık ücretlerin 63 misli arttığını belirtmek gelinen durumun kritikliğini ortaya koymaktadır (SARICA, 1970: 156). Babeuf, o dönemde “Halkın Kürsüsü” gazetesinde şöyle haykırmaktaydı “48 saatten beri kursağıma bir lokma girmediği zaman politika yapabilir ve uygun zaman kollayabilir miyim? Ya sabahleyin uyduğumda giyilmez hale gelmiş son donumu, ya gömleğimi ya da eski elbisemi, veyahut ta ince yorganımı satmam gerektiğinde? Ya belki de hepsini birden satmak zorunda kalırsam, yalnız bir tek günlük azığımı sağlamak için gerekli o büyük parayı bir araya getirmek için satılacaklara daha başka neleri eklemem gerektiğini bilemediğimde?” (TANİLLİ, 2002: 142). Babeuf bu sözleriyle adeta yolun sonuna geldiğini ve devrimden başka yapacak pek te başka bir alternatif bulunmadığını ilan ediyordu. Nasıl ki 9 Thermidorcu’ların yönetimi Robespierre’den bile kötüyse, Direktuar yönetimi de sanki 9 Thermidor döneminden daha kötüydü. Fiyatlar bu dönemde baş döndürücü bir hızla yükselirken 1795’te iyi ürün alınamaması durumu iyice güçleştiriyordu (SARICA, 1970: 157).

30 Kasım 1795’te “halkın kürsüsü” gazetesinde Babeuf şunları yazmaktaydı “ halkın beklemeye vakti yok, açlıktan öldü ölecek, ocağında yakacak, sırtında giyecek yok, bu durum sürüp gidemez eğer hükümet bu yürekler acısı durumu değiştirmenin yollarını aramazsa ondan yakınmaya hakkımız var” (GÜNYOL, 1989: 295) Yine Babeuf konuşmasının devamında durumun ne kadar kritik olduğunu belirtmek ve acele harekete geçilmesi gerektiğini vurgulamak için “ biz ateş-alev bir yanardağ üstündeyiz, siz tutmuş sabredin diyorsunuz” diye yakınacaktır (GÜNYOL, 1989: 298).

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Babeuf'e göre mutlaka ve mutlaka devrim yapılmalıdır. Bu zamana kadar Fransa da yapılan şeyler gerçek anlamda devrim değildir. Peki gerçek devrim nedir ve niçin yapılmalıdır? Aralık 1795'te buna şöyle yanıt vermektedir. “yöneticiler yalnız yönetici kalmak için devrim yapar. Bizse gerçek demokrasi yoluyla halkın mutluluğunu sağlamak için devrim yapmak istiyoruz. *Sans-culotte*'lar bizim işimiz birkaç kişiye kin bağlamak değil, biz ekmek için, rahatlık için, özgürlük için savaşıyoruz” (GÜNYOL, 1989: 298). Onun düşüncelerinin öznesi halktır, bu nedenledir ki, “büyük işleri, halka yaraşır işleri, yalnız halk yapabilir. Kurtarıcıları içinizden başka yerde aramayınız, kendinizden başka bayrak tanımayın” (GÜNYOL, 2002: 298) diye seslenmektedir.

Babeuf ve Eşitler Hareketi

Babeuf düşüncelerini eylem planına da geçirmek için çok çaba sarfetmiştir. Enflasyon ortamına, korkunç yaşam pahalılığına kökten bir son vermek için “Eşitler Hareketi”ne önderlik etti. Bu dönemde onun komünist görüşleri iyiden iyiye berraklaşmıştı (TANİLLİ, 2002: 143), devrimin ilk yıllarındaki ihtiyatlı Babeuf'ün yerini Germinal ve Prairial olaylarının da etkisiyle köktenci bir Babeuf almıştı artık, tek çözüm olarak “cesur ve tam bir eşitlik programı” (TANİLLİ, 2002: 143) nı bize sunmaktadır. Ona göre kitleler ancak bu şekilde harekete geçirilip uyandırılabilir. Yine serbest kaldıktan sonra “Halkın Kürsüsü” gazetesinde şunları yazıyordu, “halk umuda uyan, cesaretsizlik içinde boğulup kalmış olmaktan çık, bu yazı; eskiden sıcaklık ve cesaret adına ne varsa, onları canlandıran bir şimşek olsun! Halk, eşitlik hakkında ilk gerçek düşüncüyü ondan alsın...Gerçek anlamıyla eşitlik ve mülkiyet üstüne kavga başlasın...Eşitliğe doğru yürüelim içtenlikle. Toplumun amacını görelim, ortak mutluluğu görelim!” (TANİLLİ, 1989: 143). Onu eşitlik fikrine götüren sebeplerin başında, içinde yaşadığı toplumda bizzat şahit olduğu dengesizlikler ve adaletsizlikler gelmektedir. Germain'e yazdığı mektupta şunları ifade etmektedir “ gerek köylerimizde, gerek kentlerimizde rastladığımız adamların yüzde doksan dokuzunun, şu üstleri başları berbat insanların kimler olduğunu soruyorum kendi kendime, iyiden iyiye inceleyince, bunların ticarete hizmet ettiklerini görüyorum. Bakıyorum keten kenevir yetiştirenlerin, gerek dokuma maddelerini, gerek yün, gerek ipeği kullanılacak hale getirenlerin, onları örenlerin, bez kumaş dokuyanların, deri işinde çalışanların, kundura

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

yapanların, hemen hepsi gömleksiz, elbisesiz ve ayakkabısız” (GÜNYOL, 1989: 304). Yani gerçek üretimi yapanlar ondan yoksunlar Babeuf’e göre, öte yandan spekülörlerle tüccarlar gerçek üreticiyi avuçlarının içinde tutuyorlar, aralarında birlik kurup üreticilere her zaman “ çok çalış, az ye, yoksa iş bulamaz ve hiçbir şey yiyemez olursun artık diyorlar. İşte sermaye sahiplerinin barbarca koyduğu yasa budur” (GÜNYOL, 1989: 305). Bu noktada sanki Babeuf te bu barbar yasayı değiştirip bunun yerine adil bir yasa koymaya çalışmaktadır.

Ona göre tam eşitliği sağlamak için özel mülkiyet kaldırılmalı, her birey çalışmasının ürününü depolara teslim etmeli, bir yiyecek içecek yönetimi kurulmalıdır. Bu yönetim, yurttaşların ve onların gelirlerini göz önünde tutup, tam bir eşitlik temeli üzerinde dağılımı örgütlemelidir (TANİLLİ, 2002: 143).

Aslında bu devlette de bugün yapılan işleri aynı insanlar yapacaklardı. Çiftçiler çiftçi kalacak, demirci demirci kalacaktı. Topluluk durmadan herkesin her an ne yaptığını bilecek ki, aynı nesnelere ne az, ne de fazla üretilsin. Her iş dalında çalışacak yurttaşların ve bu işe hazırlanacak gençlerin sayısını topluluk tespit edecek. Almaya hak kazanmak için iş birliğine katılmak şarttır, böyle toplumda aylak oturmanın yeri yoktur (GÜNYOL, 1989: 309).

Böyle bir devlette ne sınıf ayrımı ne de rekabet vardır. İyi sınıf kötü sınıf diye bir şey söz konusu değildir. Rekabet olmadığı içinde birincilik ve sonunculuk ta yoktur (GÜNYOL, 1989: 308). Bu yeni düzen pek çok sorunu da ortadan kaldıracaktır. Çitler, duvarlar, kapı kilitleri, kavgalar, davalar, hırsızlık, adam öldürme, idam sehpaları, işkenceler v.s kalmayacaktır (GÜNYOL, 1989: 311). Eşitlik vurgusu, sınıfsız bir toplum öngörmesi, rekabeti olumsuzlaması, özel mülkiyeti reddetmesi, ve kitleleri harekete geçirmek isteği nedeniyle bu hareket komünist idealle, geniş halk kitlelerinin devrimci mücadelesini ilk kez birbirine bağlayan bir hareket olarak ta nitelendirilmiştir (TANİLLİ, 2002: 143).

Babeuf öncülüğünde gelişen bu hareketin diğer önde gelenleri ise 10 Ağustos Paris Komün Konseyi ile, 31 Mayıs-2 Haziran başkaldırısını hazırlamış Merkez Komitesi Üyeleri, Devrim Polisi Yöneticileri, Germinal ve Prairial başkaldırısına katılanlardı. Eski Hebertçi’ler’ le Öfkeli’lerin yanı sıra, hareketin içinde Buonarrotti, Darthe, Germain, Lepeletier gibi

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Robespierreciler de vardı. 4. Brumaire affından sonra Babeufçüler, Pantheon Kulübü'nden yararlandılarsa da bu klüp bir süre sonra Direktuvar tarafından kapatıldı. Bu nedenle hareket ister istemez gizli yapılmak zorunda kaldı.

IV. yılın 10 Germinal'de (30 Mart 1796) bir başkaldırı komitesi kuruldu. Bu komitede Babeuf, Buonoratti, Darthe, Antonella, Sylvain Marechel ve Felix Lepeletier vardı (TANİLLİ, 2002: 143-144). Amaçları silahlı bir başkaldırı hareketiyle Direktuvar yönetimini devirmektir. Paris oniki bölgeye ayrıldı, her biri en gözde militanlar arasından seçilmiş bir gizli ajan yönetimindeydi. Ayrıca bu başkaldırı planına göre; başarıya ulaşılması halinde yapılacaklar şu şekilde sıralanmıştı: fırınlara el koymak, ekmeğin dağıtımını yapmak, karşı-devrimcilerin mallarına el koymak, yoksulları karşı-devrimcilerin meskenlerine yerleştirme gibi maddelerin yanı sıra, siyasal hedef olarak ta şunları tasarlıyorlardı; her il başına bir milletvekili olmak üzere seçilecek olan bir meclis olacak, ancak adayları Başkaldırı Komitesi önerecekti (TANİLLİ, 2002: 145).

Babeuf ve Buonarotti 10 Ağustos ve 31 Mayıs gösterilerine katılmış olan eski topçuların listesini hazırladılar, çünkü başkaldırı da onlara büyük iş düşecekti. Bunun yanında Babeufçüler Polis Örgütü içinde de epey etkinlik kazanmışlardı. Tüm bunlar olurken Direktuvar yönetimi de boş durmuyordu 27 Germinal'de (16 Nisan 1796) bir kanun kabul etti. Bu kanun krallığı ya da 1793 Anayasası'nın geri getirilişine, özel mülkiyetleri yağmalamaya ya da bölüşmeye çağrıda bulunacak olanlara ölüm cezası getiriyordu. Bir kaç gün sonrada Polis Örgütü dağıtılacaktı (TANİLLİ, 2002: 145).

Babeuf'cü başkaldırı bu şartlar altında devam ederken, bu hareketin içinde yer alan Grisel isimli bir subay (ki ordu ile bağlantıyı kurmakla sorumlu idi) olan bitenleri Carnot'a (Direktuvar üyesi) jurnalledi. 21 Floreal'de (10 Mayıs 1796) Babeuf ve Buonarotti tutuklandılar, sonrada diğerleri tutuklandı. 1797 Şubat'ında davaları görülmeye başlandı, Anayasayı çiğnemek, hükümeti devirmeye teşebbüs, askeri birlikleri isyana kışkırtmak, özel mülkiyetleri yağmalamaya teşvik gibi suçlarla yargılandılar (BİRSON, 2004: 1), 3 ay süren dava sonucunda Babeuf ve Darthe ölüm cezasına çarptırıldı. Duruşma salonunda can vermek istedilerse de başarılı olamadılar. Giyotine gittiler (TANİLLİ, 2002: 146).

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694 – 528X Sayı: 10 Eylül – 2006

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

SONUÇ

Onun yaşadıkları ve eylemlerine baktığımızda çıkarabileceğimiz sonuç şudur; O, çok bozuk ve adaletsizliklerin varolduğu bir dönemde yaşamıştır. Tüm çabaları bu adaletsizlik ve bozuklukları ortadan kaldırmaya yöneliktir. O, bir anlamda kimsesizlerin kimsesi olmaya soyunmuştur diyebiliriz. Devletin tek amacı tüm insanların mutluluğunu, ortak mutluluğu sağlamak olmalıdır. Esas sorun alt sınıfların yani çoğunluğun sömürülmesidir. Bu sömürüyü engellemenin tek çaresi de bu sömürülen insanlarla beraber eski sömürü düzenini yıkıp, onun yerine eşitlikçi ve herkesin mutluluğunu sağlayan bir düzen kurmaktır. Rousseau'nun dediği gibi “herkesin yeteri kadarına sahip olması ve kimsenin ihtiyacından fazlasına sahip olmaması” (SARICA, 1970: 160), işte bütün mesele budur, çare ise devrim yapmaktır. Ona göre Fransa'da yapılan şey aslında gerçek bir devrim değildir. Çünkü gerçek devrim ortak mutluluğu sağlayan devrimdir. O nedenle devrim diye yutturulan şey bir karşı devrimden başka bir şey değildir. Gerçek devrim ancak halkla beraber, halkın mutluluğu için yapılır. Bunu gerçekleştirmek içinde legal bir çalışma alanı bulamayınca illegaliteye başvurmak zorunda kalmıştır, “ ya gerçek eşitlik ya da ölüm” (BOUTHOU, 1997: 162) diyen Babeuf sonuçta o dönem Fransa'sı için hiçte sürpriz olmayan bir şekilde bu mücadelesini giyotinde noktalamıştır.

Kaynakça

- BİRSON, Hasan (2003), <http://www.bilimutopya.com.tr/arsiv/2003/03/92.htm>
25.05.2004
- BOUTHOU, Gaston (1997), *Politika Sanatı* (İstanbul: Cem Kültür Yayınlar) (çev.: Selahattin Eyüboğlu/Vedat Günyol).
- GÜNYOL, Vedat (1989), *Devrim Yazıları* (İstanbul: Belge Yayınları).
- SARICA, Murat (1970), *100 Soruda Fransız İhtilali* (İstanbul: Gerçek Yayınevi).
- TANİLLİ, Server (2002), *Dünyayı Değiştiren 10 Yıl. Fransız Devrimi Üstüne (1789-1799)* (İstanbul: Adam Yayınları).